

Aanvraag Provincie Zuid-Holland SPUK Buiten proportionele opgave 2021

Naam Wbb Bevoegd gezag:	Provincie Zuid-Holland
Contactpersoon:	[REDACTED]
Bedrag:	€ 2.998.000
Bankrekeningnummer:	[REDACTED] [REDACTED]
Datum aanvraag:	13 april 2021
Samenwerkingspartners:	n.v.t.

1. Beginsituatie/ probleembeschrijving

De aanvraag heeft betrekking op 2 onderwerpen: diffuus lood en PFAS. In onderstaande wordt in het kort de beginsituatie/probleemsituatie per onderwerp beschreven.

Diffuus verspreid lood

In 2015 is door het ministerie van IenW, het IPO, de VNG en de UvW het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020 ondertekend. In het convenant is in artikel 7.1 en 7.2 vastgelegd dat van de bevoegde overheden verwacht wordt dat zij in gebieden met diffuse bodemverontreiniging met onaanvaardbare humane risico's gebruiksadviezen geven om deze risico's te minimaliseren. Als deze risico's niet door het opleggen van gebruiksadviezen kunnen worden teruggebracht, dragen de bevoegde overheden ervoor zorg dat deze risico's zo spoedig mogelijk worden beheerst.

Het RIVM heeft in 2015 in een onderzoeksrapport geconcludeerd dat de gezondheidsrisico's bij blootstelling aan lood bij jonge kinderen tot 6 jaar groter zijn dan werd aangenomen. Lood leidt tot een onomkeerbaar verlies aan IQ punten. Daarom wordt gestreefd naar een zo laag mogelijke blootstelling aan lood.

De provincie Zuid-Holland heeft de "opdracht" uit dit convenant als volgt opgepakt. In 2016 is in kaart gebracht in welke gebieden van Zuid-Holland sprake is van diffuse verontreiniging met lood. Deze gebieden hebben we bestempeld als *aandachtsgebieden diffuus lood in de bodem*.

PFAS

Het achtergrondwaarde onderzoek van RIVM (2020) heeft aangetoond dat het gebruik van PFAS heeft geleid tot diffuus verontreinigde gebieden (via grondverzet, emissies via lucht en waterketen). Er zijn inmiddels ook sterker verontreinigde primaire bronlocaties bekend (bijvoorbeeld op bedrijfsterreinen en brandweer-oefenlocaties). Voor PFAS is onvoldoende in beeld of en waar lokale PFAS-bronnen via blootstelling hebben geleid tot actuele humane risico's en/of via verspreiding tot risico's voor de drinkwaterwinning.

Om inzicht te krijgen in de humane risico's en verspreiding van PFAS richting drinkwater worden in Zuid-Holland in 2021 meerdere werksporen uitgevoerd. Een beschrijving van de werksporen is opgenomen in H3.

2. Opgave

Een bodem- of grondwaterkwaliteitsopgave voor het bevoegd gezag met betrekking tot:

Diffuus verspreid lood

PFAS

Andere niet genormeerde stoffen

3. Aanpak en resultaat

Aanpak en beoogde resultaten 2021 voor opgave diffuus verspreid lood

De provincie Zuid-Holland heeft in januari 2020 de *Beleidsregel diffuus lood in de bodem* vastgesteld. Deze beleidsregel is de invulling van artikel 7 uit bovengenoemd convenant. In de beleidsregel is vastgelegd dat de blootstellingsrisico's voor jonge kinderen in bovengenoemde aandachtsgebieden worden teruggebracht tot een aanvaardbaar niveau. De provincie Zuid-Holland streeft op basis van een GGD-advies tot een verlaging van de blootstellingsrisico's tot maximaal 3 IQ-puntverlies. Bij meer dan 3 IQ-puntenverlies is sprake van onaanvaardbare humane risico's. In dat geval is dan een bodemsanering door middel van het aanbrengen een leeflaag vaak de doeltreffendste oplossing.

De aanpak bestaat in Zuid-Holland uit de volgende 4 maatregelen:

1. Het geven van gebruiksadviezen aan bewoners door gemeenten;
2. Het onderzoeken en laten aanpakken van de kinderspeelplaatsen met matige of onvoldoende kwaliteit;
3. Het onderzoeken en laten aanpakken van volkstuincomplexen met matige of onvoldoende bodemkwaliteit;
4. De aanpak van particuliere tuinen in aandachtsgebieden diffuus lood.

In onderstaande wordt beknopt de opgave, de aanpak en de beoogde resultaten gekenschetst.

Toelichting ad 2 kinderspeelplaatsen

In de aandachtsgebieden zijn in de periode 2019-2020 670 kinderspeelplaatsen onderzocht. Bij drie kinderspeelplaatsen was sprake van onaanvaardbare risico's. Twee kinderplaatsen worden in 2021 gesaneerd door middel van het aanbrengen van een leeflaag.

Toelichting ad 3 volkstuincomplexen

In de aandachtgebieden worden in 2021 – als vervolg op de werkzaamheden in 2020 - een groot aantal volkstuincomplexen onderzocht op blootstellingrisico's. Bij 1 volkstuin blijkt sprake te zijn van onaanvaardbare humane risico's. Deze volkstuin wordt gesaneerd door middel van het aanbrengen van een leeflaag.

Toelichting ad 4 particuliere tuinen

In 2021 worden in totaal 15 particuliere tuinen gesaneerd door middel van het aanbrengen van een leeflaag in deze tuinen, omdat daar sprake is van onaanvaardbare humane risico's.

Aanpak en beoogde resultaten 2021 voor opgave PFAS

Voor de aanpak van PFAS werken de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten samen aan het bundelen van beschikbare PFAS data om eventuele knelpunten te signaleren, maar ook om grondverzet en samenwerking tussen gemeenten te bevorderen. Dit traject is gestart in 2020 en wordt naar verwachting in 2021 afgerond. De verwachte producten zijn provinciale kaarten met daarop weergegeven de gehalten aan PFAS in de bovengrond en in het grondwater. Een beoogd neveneffect is een samenwerking van decentrale overheden op het gebied van hergebruik van PFAS houdende grond.

In dit kader is ook een vervolg voorzien in het doen van grondwateronderzoek om de verspreiding van PFAS in het bovenste grondwater binnen de provincie inzichtelijk te krijgen. De resultaten van deze onderzoeken worden ook gebundeld in bovengenoemd werkspoor. In drie van de vijf regio's van de provincie Zuid-Holland zijn deze onderzoeken reeds in gang gezet. Hierbij wordt specifiek aandacht besteed aan de verspreiding van PFAS in het dungebied, buitengebied en stedelijk gebied.

Voor PFAS is onvoldoende in beeld of en waar lokale PFAS-bronnen via blootstelling hebben geleid tot actuele humane risico's en/of via verspreiding tot risico's voor de drinkwaterwinning. Om hier inzicht in te krijgen wordt een PFAS bronnenonderzoek in de tweede helft van 2021 opgestart. De basis voor dit onderzoek, een overzicht met potentiële bronlocaties, wordt verwacht in juni 2021. De schatting van onderzoekskosten in voorliggende SPUK-aanvraag is gebaseerd op het aantal bronlocaties dat in oktober 2020 door het Ministerie van IenW is gedeeld. De afronding van dit werkspoor is voorzien in 2022.

4. Organisatie

Overzicht betrokken overheden met rol en verantwoordelijkheid

	Rol	Verantwoordelijkheid
Provincie Zuid-Holland	Coördinator	Opdrachtgever aan de 5 omgevingsdiensten
		Besteding van de middelen*
Omgevingsdiensten	Uitvoerder van de opdrachten	Dat de afgesproken resultaten in de provinciale opdracht worden gerealiseerd.
Gemeenten	Als toekomstig BG betrokken bij de provinciale aanpak lood en PFAS	
Waterschap	n.v.t.	

*De verantwoording van de besteding van de middelen door de provincies en de gemeenten gebeurt éénmaal per jaar in het jaarverslag en de jaarrekening en een verslag van bevindingen en een accountantsverklaring via de SISA-systematiek, bedoeld in de Financiële-verhoudingswet

5. Tijdpad

	Datum	
Akkoord	13-04-2021	Behandeling in GS
Akkoord samenwerkingspartners		n.v.t.
Startdatum	01-01-2021	
Verwachte einddatum	31-12-2023	<i>Maximale doorlooptijd 3 jaar</i>

Bijlage 1: Specificatie maatregelen, financiën en inschatting afronding

Aanpak verkenningen problematiek diffuus lood

Aanpak verkenning problematiek diffuus lood binnenstad Schoonhoven (gereed najaar 2021-voorjaar 2022)	€ 200.000
Aanpak verkenning problematiek locatie Barendrecht	€ 30.000
Subtotaal	€ 230.000

Aanpak kinderspeelplaatsen

1. Sanering Kinderspeelplaats Lodenvloer , Delft (gereed zomer 2021)	€ 75.000
2. Sanering speelplaats Nassauplein, Delft (gereed najaar 2021)	€ 300.000
Subtotaal	€ 375.000

Aanpak volkstuincomplexen

1. Onderzoek diffuus lood volkstuinencomplex regio OZHZ (gereed najaar 2021)	€ 35.000
2. Onderzoek volkstuinen gemeente Rijswijk (afgerond zomer 2021)	€ 20.000
3. Onderzoek volkstuinen Leidschendam-Voorburg (afgerond zomer 2021)	€ 15.000
4. Onderzoek volkstuinen gemeente Midden-Delfland	€ 5.000
5. Onderzoek volkstuincomplexen regio ODMH (gereed zomer 2021)	€ 50.000
6. Sanering van een grote volkstuin in Gouda en 2 kleine volkstuinen in Krimpenerwaard (regio ODMH)	€ 150.000
7. Onderzoek volkstuinen regio DCMR	€ 45.000
8. Onderzoek volkstuinen regio ODWH	€ 18.000
Subtotaal	€ 338.000

Aanpak particuliere tuinen

1. Sanering van een tuin in Bodegraven (najaar 2021, winter 2022)	€ 50.000
2. Sanering van 5 tuinen in de binnenstad van Gouda	€ 250.000
3. Sanering van 10 tuinen in gemeente Alblasterdam/Molenlanden (gereed zomer 2021)	€ 1.200.000
Subtotaal	€ 1.500.000

PFAS

1. Aanpak regionale samenwerking PFAS	€ 10.000
2. Onderzoek PFAS regio ODWH, ODH, DCMR, ODMH (grondwater)	€ 45.000

Format aanvraag provincies SPUK

3. Bronnenonderzoek PFAS (op basis van lijsten oktober 2020)	€ 500.000
Subtotaal	€ 555.000
Eind totaal	€ 2.998.000